

ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА НА КОЛУМБИЯ В ПРЕХОДА КЪМ НОВОТО ХИЛЯДОЛЕТИЕ

Анета де ла Мар

Латиноамериканският континент е много по-динамичен и активен през новия ХХІ век, отколкото сме свикнали да го виждаме през изминалите години. Ако преди държавите от региона бяха определяни като една от перифериите, зависими от развития свят, днес е невъзможно да се твърди същото, особено ако се има предвид Бразилия, която не само присъства на международната сцена и изненадва с бързия си икономически ръст, но е и сред страните, които пледират да получат постоянно членство в Съвета за сигурност на ООН. В същото време, стане ли дума за Колумбия, ентузиазмът спада и се оказва много трудно да се настоява, че Латинска Америка е просперирала достатъчно, за да загърби завинаги традицията на военните диктатури, чуждата интервенция, зависимостта от развитите държави, слабостите във външната политика и несигурността във вътрешните дела. Макар годините, в които Съединените Щати подкрепяха военните хунти в Южна Америка, а Куба покровителстваше борбата на партизанските групи и експортираше идеята за революция, днес да са считани за запазена марка на изминалия ХХ век, колумбийската държава не може да се похвали със завидна външна политика, още по-малко – с такава вътрешна. Погледната от страни, Колумбия като че ли прави точно обратното на това, към което се стремят нейните съседи: консерватизъм, десни тежнения, милитаризъм, външна военна помощ, зависимост от чужди сили и силни антилеви настроения. Това характеризира правителството на Колумбия и това го отделя от страни като Аржентина, Бразилия, Венецуела, Еквадор и т.н.

Осемгодишното авторитарно управление на президента Алваро Урибе (2002-2010) бе на път да обори тезата, че няма диктаторски режими в Латинска Америка, и че е отминало времето на намеса на Вашингтон, позната така добре от годините на Студената война. Промяната във външната политика на Колумбия, изразена преди всичко във *все по-тясно сближаване със САЩ*, започва в края на предишното столетие, когато избраният на власт президент Андрес Пастрана (1998-2002) залага на печелившата карта, че може да осигури американската финансова и военна помощ за разрешаване на вътрешните проблеми, свързани с наркотрафика и военния конфликт.

Управлението на Алваро Урибе способства този конфликт реално да се интернационализира и страната да влезе в списъка на най-опасните места в света, идентифицирана чрез наркотероризъм. За осем

години Колумбия постига едно много активно сътрудничество и покровителство от страна на САЩ, което се изразява във финансиране и военна помощ с цел да се сложи край на наркотрафика, започнал в края на 70-те години на миналия век и свързал се в последните две десетилетия с вътрешния военен конфликт между правителство, леви и десни неформални групи. От своя страна, финансирането на военния конфликт чрез наркотрафика става възможно именно заради разширяващия се пазар на дрогата в света през същите две десетилетия. Но неминуемо военната помощ на САЩ рефлектира отрицателно на баланса на силите в региона, особено през последните години, когато всички латиноамерикански държави не само отхвърлят попечителството на САЩ, но и активно участват в интеграцията на Латинска Америка, която постига създаването на политически и военен съюз, следващ принципа на мултилатеризма.

През 2010 година новият президент на Колумбия, Мануел Сантос, идва на власт след най-опасното ескалиране на напрежението във външната политика и когато страната е изправена срещу своите традиционни съседи – Еквадор и Венецуела. Но президентът Сантос още с встъпването си на пост поема различна политика от тази на Урибе и така слага край на враждата и неразбирателството, насаждани от предишния кабинет. Колумбия излиза от опасната изолация, в която се е оказала през първото десетилетие на XXI век. А в същото време се оказва, че латиноамериканският континент се намира в нов много благоприятен контекст. Това, което беше немислимо досега, се случва: създаването на политически и военен съюз, УНАСУР, който гарантира не само мира и сигурността на района чрез съвместното усилие на всички държави, но и това е възможно без участието на северния съсед – САЩ.

И все пак, какво всъщност става в Колумбия? Защо през последните години тази държава вместо да се пребори с наложилото се отрицателно име на място на дрогата и рай за наркотрафика, прибави към тази слава и това, че е вече е идентифицирана с насилие, “герия” (партизанско движение), парамилитаризъм, престъпност, заложници, нестихващ военен конфликт, системно нарушаване на човешките права, бежански проблем и верен съюзник на САЩ, въпреки вредата, която това причинява на съседните държави? Няма съмнение, че Колумбия е не само едно от най-несигурните кътчета на планетата, избягвано от посещения през последните години, но се оказва, че и анализаторите на международните отношения все още не могат да намерят една достатъчно добра парадигма, която да обясни какво се случва там и защо.

За да допълня картината на тази динамична и трудна за разбиране латиноамериканска държава, ще спомена, че по време на управлението на Алваро Урибе беше наложена една не само повсеместна цензура, но и автоцензура по теми, свързани с актуалната политика на страната. Всички опити за опозиция бяха брутално преследвани, потискани и не се даваше гласност на другомислещите. В същото време много малко изследвания са направени и написани, за да се разбере как неразрешените вътрешни проблеми на държавата доведоха до създаването на този барутен взрив от традиционна консервативна власт, (която от години потиска и не дава живот на останалите политически идеи и движения в страната), от герия, (отдавна загубила своята социална база на защитник на онеправданите), от жесток парамилитаризъм, съчетан с безогледен авторитаризъм, и “спасяваща” военна помощ от великата сила САЩ. Всички тези фактори, станали градивни елементи на конфликта, събрани заедно, в един момент изляха силата на напрежението в оформянето на една *агресивна външна държавна политика*, малко позната в историята на континента.

Трудно е да се каже каква част от колумбийското общество подкрепи нетрадиционната *политика на вражда със съседите*, но със сигурност не става дума за съвсем малка група и причините за това са различни. Едните тръгват от изгода и стигат до страх, смесват се със съвременния конформизъм и се засилват от идеята за безсилие; след това се римуват с желанието за реванш пред потъналото национално име и завършват в евтин популизъм и опасен национализъм. Днес е почти невъзможно да се намерят новини и коментари в световните медии, които да не асоциират Колумбия с нещо отрицателно, каквото и да е то. А това също е част от проблема на страната, при това много сериозен, защото засяга не националната сигурност, а националната чест на гражданите на държавата.

В следващите страници ще бъдат проследени най-важните точки на външната политика на Колумбия в годините на преход към XXI век. За тази цел са поставени акценти върху двете най-популярни доктрини, наложили се във външната политика на страната и които взаимно се противопоставят, но на моменти допълват. Едната доктрина пледира за възможно най-тесни връзки със САЩ, което ще даде гаранция за сигурността на държавата както във вътрешен, така и във външен аспект. Другата доктрина е насочена към осъзнаването на Колумбия като активна сила в латиноамериканския континент, наравно поставена и неразделно свързана както чрез миналото, така и в настоящето, с останалите държави от региона.

- **Доктрина: *Respice Polum* (Погледни полюса). Отношения на Колумбия със САЩ.**

Между наложилите се исторически тенденции във външната политика на Колумбия близостта със северния съсед, САЩ, се оказва най-важната и най-трайната. След откъсването на Панама от териториалната цялост на Колумбия (1903 г.) правителството винаги се е стремяло да задоволява политическите си аспирации чрез връзките си с голямата велика сила от северното полукълбо – САЩ (Tiekner, 91). В първите десетилетия на XX в. сред политическите и икономическите кръгове на колумбийското общество се налага трайното убеждение, че страната единствено може да защити своите интереси, ако се придържа към доктрината *respice polum* (погледни полюса, погледни полярната звезда, погледни на север). Тази доктрина прокарва идеята, че Колумбия трябва *да се отвори към севера*, сиреч, да гледа на север в търсене на ръководство за външната си политика, както и за намиране на утеха, когато изпадне в несигурност или преживее загуба. На практика Колумбия загубва територията на Панама, именно защото се опълчва на американския проект за строителство на канала. Но след загубата на стратегически разположената Панама и невъзможността да се възползва от доходите от корабоплаването през канала традиционните интереси на Колумбия се променят по доста неочакван начин. Проектира се и се следва през целия следващ век една външна политика, подвластна и съобразена изцяло със суперсилата на континента – Съединените американски щати.

Доктрината “да гледаме севера” е формулирана от колумбийския президент Марко Фидел Суарес, управлявал между 1918 и 1921 г. и познат с открито си пледиране страната да бъде анексирана от САЩ, за да “станела по-щастлива“ (Кабайеро, 2001). През следващите години, с малки изключения, чак до днес Колумбия не само се придържа плътно към тази стратегия, но я превръща в официална държавна политика, която сякаш не подлежи на дискусия в обществото.

Въпреки Конституцията от 1991 г. (една от най-демократичните на континента), на практика само президентската институция е тази, която ръководи държавата. Това е еднолично управление, проявяващо се и в дипломатията, и във външната политика. Това, което може да се каже за колумбийските правителства през XX и в началото на XXI век е, че се превръщат (с малки изключения) в ентузиазирани приемници на почти всички инициативи, идващи от север.

От своя страна, Съединените щати се възползват от своя верен съюзник Колумбия, не само за да прокарват собствените си интересите в Латинска Америка (често наричана “задния двор” на суперсилата), но

и за да определят външната политика на Колумбия спрямо останалия свят. По-голямата част от икономическите кръгове в Колумбия виждат несъмнена полза от тази политика и от години активно се възползват от нея, затова и я подкрепят.

Нещата започват да се променят по време на управлението на президента Андрес Пастрана (1998-2002). Колумбия не престава да се опира на САЩ, както преди. Според Арлин Тикнер Колумбия се оказва един от малкото съществуващи примери за това, как може да се предложи интервенция по собствена покана в Латинска Америка. Американската политоложка, преподавателка в Университета “Лос Андес” в Богота, поддържа тезата, че самото колумбийско правителство в прехода към XXI век развива стратегия за възможно най-близко сътрудничество със САЩ с цел да се постигне непосредствена намеса и обвързаност на северния съсед с борбата срещу наркотрафика и бунтовническите партизански групи в страната (Tickner 92) и влизането на американски войници в държавата.

С идването си на власт Андрес Пастрана предлага план за постигане на мир в страната. Дотогава е налице много видимо разрастване на зоните на влияние на партизанските леви движения, които нито войската, нито полицията могат да спрат. В същото време се засилват местните провоенни групировки, които водят жестока война с герията (партизанските отряди). За тази цел президентът Пастрана за пръв път свързва проблема на въоръжените групировки с проблема на наркотрафика в Колумбия. Той представя пред Вашингтон тезата, че за да се спре финансирането на “герията” от наркотрафика, е необходимо да се разреши *социалният проблем* на страната. Това неминуемо ще се отрази на борбата срещу дрогата – ще спадне наркотрафикът към САЩ и Европа. Президентът Пастрана пледира, че така, както Планът Маршал е осъществен много успешно в годините на разруха след Втората световна война, сега може да се сложи край на безизходицата в Колумбия след тежките поражения на войската и официалната власт, като се създаде подобен план, финансиран отново от САЩ.

“*План Колумбия*” е създаден в края на XX в. Колумбийското правителство, в опита си да привлече помощта на северния съсед, постига първото интернационализиране на вътрешния си конфликт. Страната е поставена в списъка на страни с продължителни локални военни конфликти. Самият “План Колумбия” е замислен с първоначален бюджет от 7 500 000 долара, от които Вашингтон трябва да изплати по-голямата част. Почти 80 % от средствата обаче са предвидени за военния конфликт, а оставащата скромна част е отделена за развитието на икономиката на страната.

Междувременно събитията от 11 септември 2001 идват тъкмо навреме, защото началото на откритата война срещу тероризма дава възможност не само Колумбия бързо да се причисли към *безрезервно подкрепящи войнолюбивата политиката на президента Буш*, но и Богота получава още средства, гласувани от Конгреса във Вашингтон.

В същото време до началото на 2002 година президентът Пастрана подкрепя позицията да не включва ФАРК (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – FARC, на български – Въоръжени революционни сили на Колумбия) като терористична бунтовническа група. Причината за това е, че от 1999 г. се водят мирни преговори за разрешаване на конфликта именно с тази организация и е създадена демилитаризирана зона за среща с ръководителите на партизанските отряди. Нарушаването на преговорите и затварянето на тази зона, защото не са прекратени военните действия от страна на партизаните, променя окончателно съдбата на военния конфликт в страната. В този конкретен момент интересите на Колумбия и САЩ по отношение на борбата с тероризма и наркотрафика започват стремглаво да се сливат, а колумбийският вътрешен конфликт е обявен за най-голямата терористична заплаха, съществуваща в западното полукълбо. ФАРК и провоенните групировки (познати като AUC – Autodefensas Unidas de Colombia; на български – Обединени самозащитни сили на Колумбия, АУК) не само се оказват в списъка на терористичните организации, но с тях вече не се водят преговори, а само военните действия.

Издигането на власт на Алваро Урибе през 2002 година (поддръжник на АУК и открит враг на ФАРК) променя обстановката в борбата срещу тероризма, довеждайки Колумбия до още по-тясно сближаване със САЩ. Урибе постига това, което е започнал Пастрана – идентифициране с политиката на северния съсед във воденето на безпощадна война срещу тероризма и наркотрафика. Същевременно Колумбия се отдалечава видимо от интересите на латиноамериканските си съседи, като стига до открито противопоставяне с тях, претендирайки за недосегаемост, сила, мощ, и опирайки се на военната помощ и подкрепа на САЩ.

Във вътрешните дела президентът Урибе налага идеята, че страната се нуждае от провеждането на политика на сигурност, която според него може да е успешна, само ако се базира на тоталната война срещу въоръжените нелегални сили и свързания с тях наркотрафик. Тезата, която разпространява и налага Алваро Урибе, е, че всъщност не съществува вътрешен конфликт, а само поле за действие на наркотерористите (Tickner 102). Не след дълго вътрешният военен конфликт на Колумбия става част от световния кръстоносен поход срещу тероризма, а президентът на Колумбия показва недвусмислено

интереса си по този начин да постигне още по-голяма интернационализация на войната. Разбира се, че има противоречие в тезата на Урибе, който отрича вътрешния конфликт в страната и се стреми да получи все повече помощ от страна на САЩ и на всички държави, заинтересовани в борбата с наркотероризма. Но именно това противоречие е част от манипулацията, която налага президентът в годините на своето управление, взимайки в ръцете си по-голямата част от властта и преследвайки всяка критика и опозиция.

В годините на управление на Урибе дискурсът за водене на мирни преговори с въоръжените опозиционни групи е напълно изоставен, може да се каже – забравен, и на негово място се налага този за борбата срещу наркотероризма. Освен това правителството се опира на две напълно непопулярни практики, които никога от съседните държави не си е позволила да предприеме досега, защото проблемът с дрогата е не само колумбийски. Тези практики са фумигация (пръскане) с глифозат на територии, където се отглежда древното индианско растение “кока” и живее мирно население, което не винаги има доходи от агрокултурата. Втората се изразява в екстрадирането на голям брой колумбийски граждани, повечето от тях шефове на паравоенни групировки, с цел да бъдат съдени в САЩ за наркотрафик. Така Колумбия се поставя сред страните в Латинска Америка, които не само се възползват от близките си връзки със САЩ, за да получат военна помощ, но и в очите на нейните съседи и на света загубва суверенитета си по отношение на упражняване на правосъдие и контрол над собствени си територии, фумигирани от американски самолети с глифозат, забранен да се използва в самите Съединени Щати.

Към тези обвинения за отстъпване от националните интереси на държавата се прибавят и още две, които довеждат до **критично влошаване на отношенията на Колумбия с нейните преки най-близки съседи Еквадор и Венецуела**. На 1 март 2008 колумбийски военни сили, благодарение на информация, получена от сателитни снимки, предоставени от военното командване на САЩ, откриват лагер на ФАРК на еквадорска територия. Без да се съобразят със суверенитета на съседната държава, бомбардират, докато унищожат докрай лагера. Операцията, наречена “Феникс” е пълен успех за Колумбия, защото загива едни от най-важните ръководители на ФАРК. Страната обаче се оказва въввлечена в остър конфликт с Еквадор и се стига до прекъсване на дипломатическите връзки между двете държави. Освен това в бомбардировките загиват чуждестранни граждани, но правителството обявява, че те са наркотерористи и трябва да бъдат преследвани, където и да са.

През 2009 г. президентът Урибе *предоставя седем колумбийски военни бази* за ползване от страна на военните сили на САЩ. С този акт отношенията между Колумбия и Венецуела стигат до най-критичната си точка. Президентът Уго Чавес издига инициативата латиноамериканските държави да отхвърлят всякакво каквото вмешателство на САЩ в региона и подчертава, че той самият се чувства заплашен – може да бъде шпиониран чрез тези бази, така близко до границата. Двете държави, Венецуела и Колумбия, се оказват на път да стигнат до военен сблъсък - досега те се смятат за братски държави заради общото си минало и население.

Въпреки че Колумбия по време на управлението на Урибе показва успех в борбата с т. нар. наркотерористи и че голяма част партизански групи са унищожени във военни действия, на практика нито наркотрафикът намалява, нито т. нар. тероризм е унищожен. Напротив, оказва се, че САЩ са се компрометирали с един президент, който става все по-неудобен поради авторитарното си управление.

Новото президентство на Барак Обама през 2009 година определено вече не само не поддържа План “Колумбия”, който струва толкова много пари на САЩ, но не подписва и споразумението за преференции в търговията (Договор за Свободна Търговия – Tratado de Libre Comercio, TLC). Преди това САЩ са успели да подпишат същия договор с Мексико и Перу. Предложението за военни бази в Колумбия се оказва последният ход на американското правителство, за да постигне успех и да не се чувства въввлечено в един конфликт без да извлече някаква полза за политиката си в региона. Но в този момент смяната на президента Алваро Урибе с Мануел Сантос (2010) слага край на този план, а Висшият съд в Богота обявява за невалиден договора за Свободна търговия със САЩ, защото е предложен еднолично от предишния президент Урибе без да е гласуван от Конгреса в Богота.

В края на 2009 и през 2010 година в колумбийското общество интелектуалци и хора от елита поставят под съмнение политиката на “погледни на север”. За добре познатия в Колумбия публицист Антонио Кабайеро още през 2001 г. нещата стоят много ясно: “Историята на света е показала, че северът винаги е бил във вреда на юга”, защото северът се стреми да е от полза само на себе си, а на юга той е донесал само беди. Колумбия е на юг. “Това географско и историческо проклетие се усложнява от факта, че колумбийската управленческа класа е гледала винаги на север.” Не само е гледала, но и част от парите ѝ са на север, казва Антонио Кабайеро. В тази остра критика публицистът не казва нищо, което да не се знае от колумбийското общество. Въпросът е, че го казва преди десет години, преди управлението на Урибе и обвързването със САЩ.

- **Доктрина: *Respice semilia* (Погледни подобните). Отношения на Колумбия с латиноамериканските държави.**

Тази част от статията, отнасяща се до втората доктрина, позната като *Respice semilia* (погледни подобните), е далеч по-кратка. Причината не е, че има дисхармония в изложението на текста, а че именно тази доктрина е игнорирана и потискана през разглеждания период – прехода към ХХІ век и първото десетилетие на новия век. За да стане възможно това диспропорционално разрастване на връзките със САЩ и те да бъдат привлечени от управляващата колумбийска върхушка в борбата срещу левите политически неформални групировки и срещу наркотрафика, колумбийската външна политика постига изолирането на страната от почти всичко, което се случва в Латинска Америка. Резултатът е, че в Латинска Америка, когато тези две доктрини се прилагат с крайност, няма как те да се срещнат и това води до перманентно противопоставяне.

Характерно за външната политика на Колумбия (от края на ХХ век до идването на президента Сантос) е, че ***връзките със страните в региона*** имат определено второстепенно и дори третостепенно значение. Колумбия дори се отрече и пренебрегна своите най-важни съседи и икономически партньори, където експортира традиционно продуктите си – Венецуела и Еквадор. Но за ляво настроените кръгове в обществото връзките с останалата Латинска Америка никога не са прекъсвани и много колумбийци живо се интересуват от успехите на латиноамериканската интеграция, която напредва именно през тези години.

Най-голямото постижение на латиноамериканските държави в последните години е ***регионалната интеграция*** – съюз, отворен към всички латиноамерикански държави. Досега икономическите обединения като МЕРКОСУР, Андската Общност, Договора за сътрудничество на страните от района на Амазонка и др., обединяваха групи държави. Създаването на УНАСУР (Unión de Naciones Suramericanas – UNASUR, Съюз на южноамериканските нации) става на 23 май 2008 г. с подписването на Декрет за конституиране на този съюз. Негов пръв секретар става експрезидентът на Аржентина, Нестор Киршнер. Сред най-важните задачи на този съюз е да се възстановят влошените отношения между Колумбия и Венецуела през същата година. Двамата президенти, Урибе и Чавес, са стимулирани именно от УНАСУР и Нестор Киршнер да прекратят нападките и да тръгнат по пътя на разбирателството. Общият език – испански, става мост, креативно средство за постигане на разбирателство чрез дълги

разговори на заседанията на УНАСУР, някои предавани директно по телевизиите в целия континент.

Важна крачка към развитието на УНАСУР е решението на страните основателки и членки на съюза да създадат Съвет за южноамериканска защита, който става органът за военно сътрудничество. Така външната политика на латиноамериканските държави за първи път достига до **формулирането на общи принципи и интереси**, които се спазват от всички, за да се гарантира сигурността на региона и никога повече да не се допуска външна интервенция и зависимост от чужди интереси, противоречащи на латиноамериканската общност. В този контекст проблемът за седемте военни бази в Колумбия нажежава докрай отношенията между колумбийското правителство на Алваро Урибе и останалите членки на съюза. Политиката на Алваро Урибе е защита на националните интереси на страната чрез отказ да се съобразява с интересите на латиноамериканските държави. Той пледира, че военните пази са свързани с вътрешната политика на страната и с борбата с наркотероризма. До последния ден на своето управление Урибе залага на помощта, идваща от САЩ, смятайки, че това е важен коз както за успеха на войната срещу наркотероризма, така и за да може да управлява авторитарно и да се опита да остане на поста още няколко мандата. Разбира се, причината да бъде критикувана Колумбия от страните членки на съюза е, че тя защитава интересите на САЩ в региона чрез тясното сближаване между двете държави.

Идването на власт на Мануел Сантос е наистина нов момент в развитието на външната политика на Колумбия и на УНАСУР. Латиноамериканските държави в лицето на Аржентина, Бразилия и др., никога не са изключвали Колумбия от процеса на интеграция със страните от континента. Президентът Урибе, макар и с неохота, участва в повечето срещи. Но именно Сантос, бившият министър по националната сигурност на Урибе, встъпвайки на власт през 2010 г., изоставя още на следващия ден агресивната политика на своя предшественик. Веднага са възстановени дипломатическите връзки с Венецуела и Еквадор. Никой от колумбийското общество не протестира, защото годините на напрежение по време на управлението на Алваро Урибе са донесли нестабилност в страната въпреки обратните твърдения.

През настоящата 2011 г. Колумбия поделя с Венецуела президентството на УНАСУР и доказва, че нейните интереси никога не са били да загърби общата съдба на латиноамериканския континент. Но вътрешният военен конфликт в страната все още стои без разрешение и участието на страните от региона в търсенето на такова разрешение не е изключено да се случи в бъдеще.

Френският журналист Игансио Рамоне, доскорошен главен редактор на “Монд Дипломатик”, е един от най-задълбочените наблюдатели и анализатори на съдбата на латиноамериканския континент в наши дни. В статията му “Новата Южна Америка”, публикувана в българското издание от 4 април 2009, се казва, че спечелването на изборите в Салвадор от Маурисио Фунес, от Фронта за национално освобождение “Фарабундо Марти”, е едно индиректно послание за колумбийските революционни въоръжени сили. Но кога правителството на Колумбия, ръководителите на ФАРК и другите въоръжени групи ще сложат край на вътрешния конфликт в страната, ще спрат насието и ще разрешат тежкия бежански проблем и в страната няма да се чувства този страх от войната, е много трудно да се каже. Може би когато истинския плурализъм в конгреса стане факт?!

Въпреки че Колумбия след Алваро Урибе вече не е Колумбия – протезето на САЩ, бъдещето все още не е ясно.

Статията на Игансио Рамоне съдържа и нещо много по-важно от новината, че в Салвадор има ново ляво правителство. Това, с което Латинска Америка се отличава от Европа и от останалата част на света, е добре формулирано от автора така: “... в Южна Америка бяха избрани с гласа на народа над 10 прогресивни президента с програми, които предвиждат мащабни социални преобразувания, по-справедливо разпределение на създаденото богатство и политическа интеграция на изключените и забравените досега слоеве на населението. Докато в останалия свят, и особено в Европа, левиците – отчуждени от народа и ангажирани с неолибералния модел, причинил настоящата криза, изглеждат изтощени и лишени от идеи, в Южна Америка новите социалисти на ХХІ век, стимулирани от енергията и силата на социалните движения, кипят от творчески тласък в политиката и в социалната област. Свидетели сме на едно възраждане, на едно истинско преобразяване на континента...”

Това възраждане включва всички страни в континента, но, разбира се, пътят на всяка една от тях е различен, защото въпреки че тези държави имат обща съдба, започнала в колониалното минало и обобщена като “държави от Третия свят”, тези държави имат и свои специфични различия. Те превръщат Латинска Америка в пъстроцветно място, доказващо, че не само Европа и Северна Америка могат да бъдат пример за развитието на човечеството. Пътят на Колумбия не е лесен, но по-никакъв начин не е изолиран от процесите на континента. Сега малко повече от вчера.

Използвана литература

- Bagley, Bruce Michael, “Narcotráfico, violencia política y política exterior de estados unidos hacia Colombia en los noventa” en *Colombia Internacional*, Mayo - Diciembre de 2000, Bogotá, pp. 5-38.
- Caballero, Antonio (Кабайеро, Антонио), “Respice Polum” en Revista *SEMANA*, 4 de junio 2001, Bogotá. <http://www.semana.com/opinion/respice-polum/17673-3.aspx>
- Carbajal, Leonardo, “Neointegración, neoliberalismo y política exterior colombiana” en *Colombia Internacional*, Número 22, abr-jun 2003, Bogotá, pp. 3 -11.
- *Colombia y su política exterior en el siglo XXI*. Ardila, Martha; Cardona, Diego; Ramírez, Socorro (edit.), Friedrich Ebert Stiftung en Colombia, FESCOL, Fondo Editorial CEREC, Bogotá, 2005.
- Ramírez, Socorro, “El giro de la política exterior colombiana” en revista *Nueva Sociedad Revista No 231*, enero-febrero de 2011, Bogotá.
- Tickner, Arlene (Тикнер Арлин), “Intervención por invitación: claves de la política exterior colombiana y de sus debilidades principales” en Revista *Colombia Internacional*, Número 65, ene-jun 2007, Bogotá, pp. 90 -120.
- Vargas Velásquez, Alejo, “La política exterior colombiana y UNASUR” en *Diario universal*, marzo 16, 2011. Normal 0 21 false false false ES-CO X-NONE X-NONE
- Рамоне, Игнасио, “Новата Южна Америка”, в “Монд Дипломатик” (на български), 4 април, 2009. <http://bg.moneddiplo.com/article/385.html>

P.S. В деня на Завладяването на Америка (12 октомври) и деня на расата, САЩ завладя Колумбия. Имат чувство за черен хумор тези конгресисти във Вашингтон. Колумбия - Колумб - завладяване.

На 12 октомври 2011 Конгресът във Вашингтон одобри Договора за свободна търговия (Tratado de Libre Comercio) между Колумбия и САЩ. Този договор не се подписваше от пет години най-вече заради съпротивата на американския конгрес, но това, че вече е одобрен от него, доказва, че влиянието на САЩ няма да намалее в Колумбия. Обратното, този договор обвързва в една много тясна връзка двете страни не само икономически, но и повече от това. Предложението и практиката на САЩ да сключва договори за свободна търговия в Латинска Америка днес търпи много сериозна критика, защото се смята, че тези договори не бива да имат билатерален характер, тъй като така се облагодетелства по-добре развитата страна (САЩ), която отваря пазар за своите стоки и по този начин спъва местните индустрии и селскостопански производители. САЩ са сключили такива договори само с Мексико, Чили, Перу и един с Централна Америка и Санто Доминго.

Превод: Доц. д-р Елеонора Пенчева